

Sygn. akt IV CSK 253/16

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka

w sprawie z wniosku E. S.A. w G.
przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Starosty B. i G. S.
o zasiedzenie służebności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 5 grudnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania G. S.
od postanowienia Sądu Okręgowego w T.
z dnia 9 września 2015 r., sygn. akt VIII Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od uczestniczki G. S. na rzecz E. S.A. w G. i na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwoty po 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

1. w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
2. istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
3. zachodzi nieważność postępowania lub
4. skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przytoczony przepis pozwala Sądowi Najwyższemu na wstępną, merytoryczną ocenę wniesionej skargi kasacyjnej i zbadanie, czy za jej rozpoznaniem przemawia interes społeczny, skarga kasacyjna bowiem jest środkiem prawnym funkcjonującym przede wszystkim w interesie publicznym, który z kolei przemawia za skoncentrowaniem się Sądu Najwyższego na sprawach najpoważniejszych i precedensowych.

Uczestniczka G. S. złożyła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w T. z dnia 9 września 2015 r., oddalającego jej apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w B. z dnia 26 stycznia 2015 r., którym Sąd Rejonowy stwierdził nabycie przez poprzednika prawnego wnioskodawczyni, w drodze zasiedzenia, służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, obciążającej nieruchomość stanowiącą własność uczestniczki i określił, że służebność ta polega na eksploatacji instalacji i urządzeń przesyłowych w zakresie zgodnym z ich przeznaczeniem w celu wykonywania konserwacji, modernizacji, bieżących napraw, remontów, badań technicznych, usuwania awarii i swobodnego przemieszczania się wzdłuż pasów opisanych na mapie sporządzonej przez biegłego. Powołując się na naruszenie art. 285 § 2, 305¹ i 176 k.c. oraz na „naruszenie przepisów postępowania poprzez nierozpoznanie sprawy co do istoty”, wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na przesłankę wskazaną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Twierdziła, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne sprowadzające się do rozstrzygnięcia kwestii:

- „Czy dopuszczalne jest ustanowienie służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu bez określania nieruchomości władnącej”;
- „Czy jest dopuszczalne rozpoznanie wniosku o stwierdzenie zasiedzenia, który został złożony bez wskazania konkretnej treści zasiedzianej służebności tj. niewskazanie sposobu wykonywania prawa, którego dotyczy zasiedzenie oraz strefy, na której może być wykonywane”;
- „Jaka jest treść służebności gruntowej odpowiadającej w treści służebności przesyłu zasiedzianej przez Wnioskodawcę w sytuacji gdy Wnioskodawca ten złożył wniosek jedynie w stosunku do korzystania z przestrzeni powietrznej nad gruntem należącym do Uczestnika”;
- „Czy służebność przesyłu uregulowana w art. 305¹ do 305⁴ k.c. jest szczególnym rodzajem służebności gruntowej?”;
- „a w razie udzielenia odpowiedzi negatywnej na pierwsze pytanie - czy przed uregulowaniem w art. 305¹ do 305⁴ k.c. służebności przesyłu dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa?”;
- „a w razie udzielenia negatywnej odpowiedzi na drugie pytanie - czy okres posiadania przez przedsiębiorstwo nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu przed jej uregulowaniem w art. 305¹ do 305⁴ k.c. podlega zaliczeniu do okresu posiadania niezbędnego do jej zasiedzenia?”.

Analiza wywodów zawartych w uzasadnieniu skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że skarżąca nie przytoczyła argumentów, świadczących o występowaniu w niniejszej sprawie przesłanki, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W powołanym przepisie chodzi o zagadnienie prawne obejmujące poważną wątpliwość prawną, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, którego wyjaśnienie jest potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy. Skarżący wnosząc

o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne powinien sformułować to zagadnienie, wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej.

Skarżąca ograniczyła się do sformułowania przytoczonych pytań i wyrażenia krytycznej oceny utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego zasiedzenia służebności. Trzeba zauważyć, że odnośna problematyka była już wielokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. Przykładowo tylko można wskazać na uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2011 r., III CZP 10/11 (OSNC 2011, nr 12, poz. 129), uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2003 r., III CZP 79/02 (OSNC 2003, nr 11, poz. 142), z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08 (Biuletyn SN 2008, nr 10, s. 8), z dnia 21 stycznia 2011 r., III CZP 124/10 (OSNC 2011, nr 9, poz. 99), z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13 (OSNC 2013, nr 12, poz. 139), z dnia 27 czerwca 2013 r., III CZP 31/13 (OSNC 2014, nr 2, poz. 11), z dnia 6 czerwca 2014 r., III CZP 107/13 (OSNC 2015, nr 3, poz. 29) i z dnia 23 marca 2016 r., III CZP 101/15 (nie publ.), wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2004 r., III CK 496/02 (nie publ.), z dnia 11 marca 2005 r., II CK 489/04 (Izba Cywilna 2006, nr 5, s. 49), z dnia 31 maja 2006 r., IV CSK 149/05 (nie publ.), z dnia 12 grudnia 2008 r., II CSK 389/08 (nie publ.), z dnia 25 kwietnia 2014 r., II CSK 433/13 (nie publ.), z dnia 21 maja 2015 r., IV CSK 514/14 (nie publ.) i z dnia 15 czerwca 2016 r., II CSK 639/15 (nie publ.) oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2006 r., II CSK 112/06 (Monitor Prawniczy 2006, nr 19, s. 1016), z dnia 4 października 2006 r., II CSK 119/06 (Monitor Prawniczy 2006, nr 21, s. 1128), z dnia 10 lipca 2008 r., III CSK 73/08 (nie publ.), z dnia 6 lipca 2011 r., I CSK 157/11 (OSNC-ZD 2012, nr B, poz. 45), z dnia 18 kwietnia 2012 r., V CSK 190/11 (nie publ.), z dnia 26 lipca 2012 r., II CSK 752/11 (Glosa 2013, nr 1, s. 58), z dnia 26 czerwca 2013 r., II CSK 626/12 (nie publ.), z dnia 27 listopada 2013 r., V CSK 525/12 (nie publ.), z dnia 15 października 2015 r., II CSK 853/14 (nie publ.), z dnia 13 stycznia 2016 r., V CSK 224/15 (nie publ.), z dnia 15 kwietnia 2016 r., I CSK 226/15 (nie publ.),

z dnia 12 maja 2016 r., IV CSK 509/15 (nie publ.) i z dnia 15 czerwca 2016 r., II CSK 639/15 (nie publ.).

Wywody skarżącej nie zawierają argumentów jurydycznych przekonujących o potrzebie zajęcia przez Sąd Najwyższy po raz kolejny stanowiska w kwestii dopuszczalności nabycia przez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzi wskazana przez skarżących przesłanka określona w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. ani brana pod rozagę z urzędu nieważność postępowania.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 520 § 2 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 7 pkt 3 i § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.) w związku z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).